

Ny mandatperiod, nya möjligheter

Regelreformer för ökad konkurrenskraft och tillväxt

Mars 2018

Författare: Tomas Lööv

NNR
NÄRINGSLIVETS
REGLNÄMND
- FÖR KOSTNADSEFFEKTIVA REGLER -

Näringslivets Regelnämnd NNR AB, Stockholm, 2018

Andrea Femrell, VD och ansvarig utgivare

Tomas Lööv, sakkunnig och rapportförfattare

Scantech Strategy Advisors, produktion och layout

Förord

”Livet är som att cykla – för att behålla balansen måste du fortsätta framåt.” – Albert Einstein

”Problem kan inte lösas med samma tankesätt som skapade dem. Det krävs ett helt nytt sätt att tänka för att lösa de problem vi skapat med det gamla sättet att tänka.” – Albert Einstein

Med dessa bevingade ord från en känd vetenskapsman vill vi på Näringslivets Regelnämnd NNR peka på betydelsen av att det i all verksamhet finns ett behov av att hela tiden följa med och driva utvecklingen framåt.

Ett tydligt exempel på detta är hur företagen anpassar sig till de marknader de verkar på och där spelreglerna och konkurrensförhållandena ständigt förändras genom globalisering, digitalisering och teknisk utveckling. Det är dock inte bara företag som måste anpassa sig till förändrade omvärldsförhållanden. Det gäller i minst lika hög grad politiken och beslutsfattarna som har spelreglerna i sin hand. Lagar och regler som det offentliga Sverige beslutar om påverkas också av omvärlden och utsätts därmed för konkurrens av internationella regelverk och regelsystem. Följden blir att svenska krav på sikt inte kan avvika för mycket från omvärldens utan att det får konsekvenser för svenska företags konkurrenskraft och i förlängningen tillväxten.

Tyvärr synes medvetenheten om konkurrensutsättning inom den politiska sfären ofta begränsas till allmänna val vart fjärde år. Då gäller det att kämpa för sin överlevnad. Fram till dessa tillfällen ska så mycket som möjligt drivas igenom av det som utlovats i samband med föregående valrörelse. En valrörelse som normalt präglas av olika sakfrågor som genomsyrar samhällsdebatten för tillfället. Det blir lätt så att sakfrågorna inför val, och efter val, dominerar medan helheten glöms bort eller skjuts på framtiden. Enklare uttryckt – skogen kommer inte att synas för alla träden. Trots detta är det ju faktiskt så att de folk- och förtroendevalda är satta att förvalta helheten och har en skyldighet att göra så. Det är här det många gånger brister. Därför behövs inbyggda system, processer och mekanismer som utmanar och säkerställer just helheten och att våra resurser används rätt.

Det är ofta i ett sådant perspektiv som regler och reglers effekter hamnar. Det är lätt att försvara enskildheter till förmån för en helhetsbild eller vikten av olika, enskilda regler för att lösa problem. Men hur reglerna förhåller sig till varandra och hur helheten påverkas – och därmed påverkar omgivningen – blir höljt i dunkel. Här menar vi att samhället och politiken genom att sätta upp strukturer och system som utmanar, prövar och utvärderar olika delar (regelverk) kan effektivisera helheten och därmed följa med i omvärldsförändringarna på ett konkurrenskraftigt sätt.

Vi på NNR vill som näringslivets representant i regelförbättrings- och regeleffektiviseringsfrågor med denna rapport ta vårt ansvar och dela med oss av våra lösningar på frågan om hur vi får ett effektivare regelverk. Samtidigt förväntar vi oss att våra mottagarare gör detsamma. Ingen kan ju vara emot en fungerande helhet. Låt oss därför tillsammans bygga upp förutsättningarna för världens mest kostnadseffektiva och ändamålsenliga regelverk. Låt oss börja nu.

Andrea Femrell
VD Näringslivets Regelnämnd NNR

Sammanfattning

För att följa företagens syn på regelutvecklingen har NNR sedan år 2010 via undersökningsföretaget Skop genomfört årliga undersökningar. Resultaten från dessa undersökningar de senaste åren visar på en kraftig ökning av företagare som upplever att det blivit krångligare jämfört med de som tycker att det blivit enklare. Samtidigt visar andra undersökningar från exempelvis Tillväxtverket att företagens kostnader till följd av nya regelverk över tid har ökat liksom att företagen ser lagar och regler som ett stort tillväxthinder.

NNRs undersökning år 2018 bekräftar de senaste årens utveckling, med några små förändringar uppåt eller nedåt. Av företagarna anser 29 procent att det blivit krångligare medan 2 procent anser att det blivit enklare. Inga följdfrågor har ställts om skälen till varför de anser att det blivit krångligare. En sannolik förklaring är dock att nuvarande regering inte arbetat med samma målfokus inom regelförbättringsområdet som tidigare regeringar samt att den presenterat ett flertal förslag som har fått eller skulle kunna få negativa effekter för företagsklimatet i Sverige.

Det regelområde som enligt företagarna utgör det största tillväxthindret är alltså skatte- och momsområdet, framförallt för företag med 1-9 anställda. På andra plats kommer specifika branschregler och det kan noteras att denna andel fördubblats sedan år 2015. Det är framförallt företag med 50 anställda eller fler som anser att specifika branschregler utgör betydande tillväxthinder.

Sammantaget 55 procent av de tillfrågade företagen uppgav via de svarsalternativ som fanns på frågan om utökad expansion av verksamheten, att antalet anställda och försäljningen förväntas öka om regelverken förändras så att kostnader och risker minskar väsentligt. Det är framförallt företag i storleksklassen med minst 50 anställda som anser att ett sådant scenario skulle kunna medföra bättre förutsättningar för expansion.

Baserat på utvecklingen de senaste åren, andra undersökningar som gjorts gällande reglers kostnader och effekter liksom våra egna erfarenheter, är det tydligt att frågan om regelförbättring behöver ges ett större utrymme i den politik som samtliga partier driver. Detta för att skapa bättre förutsättningar för tillväxt i samhället. För att det ska vara möjligt krävs ett antal åtgärder inom olika områden och på olika nivåer i de statliga och kommunala förvaltningarna, vilka NNR presenterar i denna rapport.

Vi ger i rapporten 27 rekommendationer inom sex olika områden; övergripande principer (såsom kostnadseffektivitet), ansvarstagande och ledarskap (såsom systematisk utvärdering av regelverk), nya och förändrade regler (arbetet med konsekvensutredningar samt EU-lagstiftning), förbättringar och förenklingar av befintligt regelverk (processer och konkreta förbättringsförslag), tillämpningen av regelverk hos länsstyrelser och kommuner samt arbetet med att effektivisera och minska företagens uppgiftslämnande.

NNR ansar att arbetet måste bedrivas systematiskt och med ett tydligt helhetsperspektiv - kedjan är inte starkare än svagaste länken. Den främsta åtgärden är att det finns ett tydligt politiskt ledarskap som kan föra processen framåt. Detta med hänsyn till att det finns många olika regelverk och att ett flertal departement och en mängd myndigheter måste med på resan och leverera i en sådan process. NNR och dess medlemmar ställer sina kunskaper till förfogande för att stödja en kommande regering som på det här området verkligen vill arbeta för att förbättra den svenska konkurrenskraften med fler växande företag.

Innehållsförteckning

NNRs systemförslag för 2018 och framåt	1
Inledning och bakgrund	1
Rapportens disposition	2
NNRs förbättringsförslag på systemnivå	2
Övergripande krav och principer	2
Ansvarstagande, kontroll och ledarskap	3
Olika verktyg och behovet av en systematisk process för arbetet år 2018 och framåt	4
Arbetet med nya och ändrade regler	4
Svenskt arbete med EU-lagstiftning	5
Arbetet med förbättring av befintliga regler	6
Regeltillämpning hos kommuner och länsstyrelser	7
Uppgiftslämnande	9
Konkreta reformer	9
NNRs SKOP undersökning 2018	10
Population	10
Urval	10
Datainsamlingsmetod	10
Svarsfrekvens och bortfall	10
Viktning	10
Fråga 1. Enklare eller krångligare relativt året innan	11
Fråga 2. Största hindren för tillväxt till följd av olika regelverk	13
Fråga 3. Förbättrade regelverk och expansion	16
Fråga 4. Påståenden om regelverken	18
Fråga 5. Förtroendet för regeringens regelarbete	20
Sammanfattande kommentarer på SKOP-undersökningen 2018	21
Länk- och källförteckning	22
Konkreta förslag från NNRs medlemmar	23
Näringslivets Regelnämnds NNR medlemmar	26

NNRs systemförslag för 2018 och framåt

Inledning och bakgrund

Näringslivets Regelnämnd NNR finner att frågan om företagens grundläggande ramvillkor är en central faktor för att skapa långsiktiga förutsättningar ett konkurrenskraftigt näringsliv. Utformningen och tillämpningen av olika regelverk har genom globalisering och digitalisering fått en större betydelse genom att i princip alla företag möter en tilltagande konkurrens från omvärlden. Till följd av dessa omvärldsförändringar följer att de nationella regelverken blir utsatta för konkurrens från motsvarande krav i våra konkurrentländer och detta fenomen brukar benämnas för institutionell konkurrens. Det följer av detta att villkoren i Sverige inte kan avvika långsiktigt från motsvarande förutsättningar i omvärlden.

NNR kan konstatera att många företag anser att krav från olika regelverk medför olika typer av problem för deras verksamhet. Vi har följt utvecklingen med hjälp av Skop sedan år 2010 och kan konstatera att fler företag över tid anser att det blivit mer krångligt relativt den andelen om anser att det blivit enklare. Vi presenterar i avsnitt tre nedan årets upplaga av undersökningen.

Det finns andra undersökningar som fångar upp frågans betydelse i ett bredare tillväxtperspektiv. Under år 2017 presenterade Tillväxtverket sin återkommande undersökning – företagens villkor och verklighet. Undersökningen genomförs vart tredje år och fokuserar på att kartlägga olika tillväxthinder som företagen möter i sin verksamhet. Resultatet¹ från föregående år visar att frågan angående effekter av regelverk kommer på andra plats efter tillgången på arbetskraft som anses vara det största tillväxthindret. Tillväxtverkets undersökning riktar sig till cirka 30 000 företag och får således anses kunna förmedla resultat med hög precision. NNR finner att frågan om tillgången till arbetskraft har ett stort politiskt fokus medan frågan om olika regelverk som anses vara tillväxthämmande inte diskuteras i den politiska debatten i den utsträckning som är nödvändigt.

Under de senaste två decennierna har i princip varje regering lyft fram behovet av att förbättra och förenkla regelverk som berör företag. Det kan konstateras att arbetet bedrivits med olika inriktningar och med olika resultat. Nuvarande regering har i princip tagit över Alliansregeringens målsättningar. En skillnad är dock att arbetet under den senaste mandatperioden inte åtföljs av ett centralt ledarskap och bedrivits mer med ad hoc mässiga uppdrag till några få olika myndigheter.

Oavsett hur och vem som kommer sitta i regeringsställning efter valet i september år 2018 anser NNR att det är störta av vikt med ett systematiskt arbete för att åtgärda olika regelverk som är kostnadsdrivande, skapar risker eller på annat sätt kan vara hämmande för att skapa tillväxt i företagen. Det finns trots allt en stor mängd regelverk som behöver reformeras på olika sätt. I detta perspektiv vill NNR i denna rapport lyfta fram behovet av såväl åtgärder på systemnivå som konkreta förslag från NNRs medlemsorganisationer.

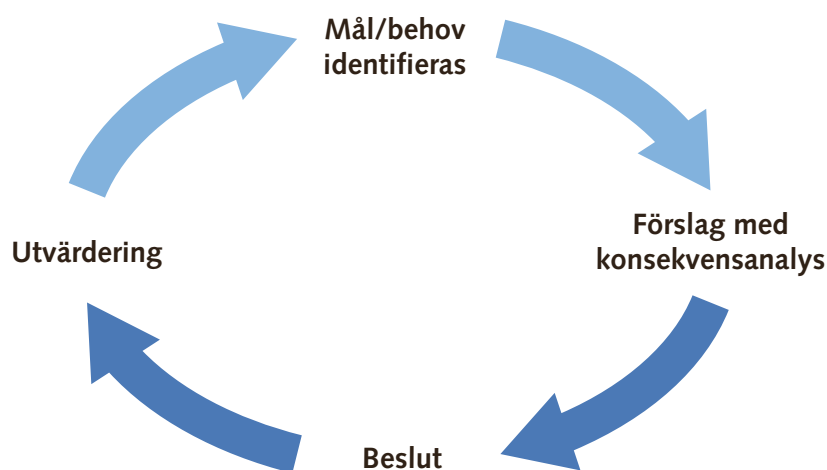
1 Se sid 20 <https://tillvaxtverket.se/download/18.6c7cba4d15e847bac579ed56/1506430418387/F%C3%B6retagens%20villkor%20och%20verklighet.pdf>

Rapportens disposition

Rapporten innehåller i avsnitt två ett antal förslag på förbättringar relaterad till hela systemet som omger arbetet med nya och existerande regler. I avsnitt tre redovisas den årliga Skop-undersökning som NNR genomfört sedan år 2010 där vi följer hur företagen i Sverige ser på utvecklingen och det arbete som bedrivs för att förbättra regelverken. Detta avsnitt åtföljs slutligen av en redovisning av de konkreta förslag som NNRs medlemmar tagit fram och som täcker en stor mängd olika regelverk.

NNRs förbättringsförslag på systemnivå

Enligt NNR finns det utrymme för tydliga förbättringar av processen och de olika verktyg som är relaterade till arbetet med existerande regler och hur arbetet bedrivs för att ta fram nya regler. Vi anser att hela arbetet måste vara präglad av ett starkt systemperspektiv och mot denna bakgrund finns det flera åtgärder som måste vidtas för att få till en fungerande helhet – kedjan blir inte starkare än svagaste länken, vilket illustreras med figur 1. Mot denna bakgrund ska således förslagen betraktas som är listade i detta avsnitt.

Figur 1. Regelgivningskedjan

Övergripande krav och principer

1. **Utformningen av regler måste styras av en grundläggande princip gällande kostnads-effektivitet där samtliga typer av kostnader måste beaktas.**

Vi finner att det i samband med diskussioner om regler måste eftersträvas att maximera nyttan och samtidigt minimera kostnaderna som är förknippade med kraven i regelverket totalt sett. Här har Sverige långt kvar till föregångsländer som exempelvis Kanada och USA i arbetet med att anslå ett brett samhällsekonomiskt perspektiv kopplat till arbetet med regelgivning.

2. **Regelgivaren måste eftersträva att alltid välja det alternativ som medför lägst kostnader med hänsyn till målsättningen.**

Det kan i flertalet fall finnas olika alternativa åtgärder för att uppnå en utpekad målsättning. Det kan röra sig om lagstiftningsförslag som sådana men även på detaljnivå kan det finnas olika alternativ. I samband med förslag och utredningsarbetet är det viktigt att dessa alternativ dokumenteras och redovisas för omvärlden.

3. **Regelverken måste vara proportionerliga vad gäller balansen mellan mål och de åtgärder som vidtas.**

Åtgärder måste beakta den omgivning de ska appliceras på och det är viktigt att regelgivare förhåller sig till andra intressen som kan beröras av ett förslag och inse att regelverk kan påverka ett flertal andra målsättningar i samhället. Om så inte sker är risken betydande för att det uppstår suboptimeringar med kostnader för samhället. Det bör även noteras att proportionalitetsprincipen är fördragsreglerad och därmed direkt tillämplig i Sverige.²

4. **Kraven i de svenska regelverken kan på sikt inte avvika på ett betydande sätt från motsvarande krav i vår omvärld.**

Genom globalisering och digitalisering följer att konkurrensen på olika marknader tilltar och i princip alla företag måste förhålla sig till konkurrenter i omvärlden. Med den ökande dynamiken följer att de nationella institutionerna är utsatta från konkurrens från omvärlden och det brukar benämnas för institutionell konkurrens. Om betingelserna för berörda företag avviker på ett betydande sätt kommer successivt konkurrenskraften att urholkas.

Ansvarstagande, kontroll och ledarskap

5. **Utvärdera olika regelverk systematiskt för få till en effektiv utformning.**

NNR presenterade under år 2016 rapporten – systematisk utvärdering, politiskt ansvarstagande för effektivare regler³. Politiska beslut kan gå fel, omvärldsförändringar kan medföra nya förutsättningar och det kan över tid uppstå oavsiktliga konsekvenser. I rapporten utvecklas behovet av utvärdering och hur regering och riksdagen bör ta frågan vidare för att få till oberoende utvärderingar av hög kvalitet. Här bör det påtalas att riksdagens utskott har ett tydligt ansvar att följa upp fattade beslut enligt Regeringsformen (RF) 4 kap 8§. Med tanke på den stora mängden regler och den svenska strukturen med kommuner och län finns det även skäl att utvärdera hur reglerna tillämpas av dessa myndigheter.

6. **Förstärk och utveckla förutsättningarna för att kunna pröva den konstitutionella dimensionen med enskilda regelverk.**

Det är i en demokrati vitalt med hur kontrollmakten utformas. I Sverige kontrollerar den politiska makten sig själv på riksnivå främst genom verksamhet som utförs konstitutionsutskottet med deras granskningar. På kommunal och regional nivå saknas i princip kontrollorgan. Den främsta begränsningen är således majoriteten i den politiska församlingen för att få igenom olika förslag. Olika politiska beslut kan dock gå fel och NNR tror att det skulle gynna effektiviteten och hushållningen med resurser i bred bemärkelse om beslut gällande regelverk kan bli föremål för rättslig prövning. Kraven i enskilda regelverk utifrån ett konstitutionellt perspektiv skulle således på ett enklare sätt än idag kunna bli föremål för rättslig prövning.

2 SE RÅ 1999, ref 76 och Bull och Sterzel a.a.s, 83 f.

3 http://nnr.se/wp-content/uploads/Systematisk_utvardering-Politiskt_ansvarstagande_for_effektivare_regler.pdf

7. Inrätta en strukturerad process för att omhänderta och lösa ut målkonflikter mellan olika regelverk och mellan myndigheter.

Regelverket som berör företag är idag omfattande och det finns en stor mängd myndigheter på olika områden och på olika nivåer med regioner och kommuner. Genom den struktur och det breda tolkningsföreträde som myndigheterna har i olika regelverk ges betydande utrymme för tolkningar. Av detta följer att myndigheter och tjänstemän med sina egna intressen kan driva på utvecklingen på ett sätt som inte var avsikten och av tillämpningen kan det uppstå målkonflikter med andra områden. Dagens tänkande i stupstockar har historiska kopplingar så långt tillbaka som Axel Oxenstierna när grunderna för förvaltningen initierades, men målkonflikter är något som kan urholka trovärdigheten och legitimiteten för regelverken. Att lösa ut målkonflikter via domstolsförfarande är ett mycket kostsamt och tidskrävande tillvägagångssätt där berörda företag kan komma i kläm mellan olika myndigheter och vilka krav som i slutändan måste beaktas i det enskilda fallet.

8. Skapa en sammanhållen process som ägs och drivs av regeringskansliet för att hålla ihop och driva arbetet framåt.

För att lyckas komma framåt i regelförbättringsarbetet anser NNR att det måste finnas ett tydligt ägarskap och en sammanhållen process var i varje departement har huvudansvaret för olika sakområden. Regeringen bör varje år lämna en rapport till riksdagen och där det redovisas hur arbetet fortlöper.

Olika verktyg och behovet av en systematisk process för arbetet år 2018 och framåt

Arbetet med nya och ändrade regler

Konsekvensanalysernas kvalitet har under lång tid varit undermåliga. Bristfälliga konsekvensanalyser innebär att riksdagsledamöter och andra beslutsfattare fattar beslut utan att veta om det förslag som presenteras verkligen är kostnadseffektivt. Därmed riskerar reglerna att bli ineffektiva och onödigt kostsamma. Konsekvensanalysernas kvalitet måste därför förbättras och ges en tydlig roll i själva beslutsfattandet. Nedan följer NNRs förslag för att åstadkomma högre kvalitet på konsekvensanalyserna. I NNRs rapport Rätt underlag för rätt beslut⁴ – åtgärder för bättre konsekvensutredningar finns mer information och samtliga rekommendationer kring åtgärder som behövs för att åstadkomma ett förstärkt arbete och kvalitet på konsekvensutredningar och i förlängningen tydliga och transparenta regler.

9. Inför krav på komplettering och återremittering av bristfälliga konsekvensutredningar och förstärk Regelrådets mandat, organisation och förutsättningar.

Det saknas idag reella möjligheter att se till att regelverket för konsekvensutredningar följs och efterfrågan på konsekvensanalyser har hittills varit svag. Den viktigaste åtgärden för att ändra på detta anser NNR är att införa ett krav på komplettering och återremittering av bristfälliga konsekvensutredningar till Regelrådet. Detta förutsätter dock att Regelrådet blir mer oberoende, och görs till en egen myndighet med eget anslag och kansli. Regelrådets granskningsprocess behöver också utvidgas och förändras. Även Regelrådets sammansättning, resurser och mandat måste förnyas och förstärkas. Arvodering, kompetens och tyngd hos Regelrådet är andra frågor som behöver behandlas.

4 <http://nnr.se/wp-content/uploads/Ratt-underlag-for-ratt-beslut.pdf>

10. **Förstärk förutsättningarna för arbetet med konsekvensanalyser.**

Utredningar och departement behöver tillräckligt med resurser för arbetet med konsekvensanalyser. Chefer, utredare m.fl. behöver utbildas och expertis kring konsekvensanalyser göras tillgängliga genom avrop eller rekrytering. Expertis måste också byggas upp inom olika departement och myndigheter. Tydligare instruktioner beträffande konsekvensanalyser bör finnas i utredningsdirektiv, handböcker och dokumentmallar för att på så sätt ge en tydligare bild av behovet av konsekvensanalyser och hur dessa ska utföras. Genom att prioritera resurser i systemet så att krav och omfattning på konsekvensutredningar blir högre vid förslag av ekonomiskt stor betydelse och mindre vid mindre ekonomisk betydelse kan effektivitetsvinster göras.⁵

11. **Planera, genomför tidiga samråd och använd digitala verktyg.**

För att öka förutsättningarna för företag och näringslivsorganisationer m fl att kunna lämna synpunkter kring pågående regelgivningsarbete behöver en plan tas fram för planerat regelarbete av såväl Regeringskansliet som av myndigheter. Tidiga samråd måste också systematiseras och genomföras som obligatoriska komplement till senare samråd och remissförfarandet för att skapa ökad delaktighet och dialog med näringslivet kring problem och möjliga alternativa lösningar. Regeringen bör även utnyttja digitala verktyg för att öka transparensen och delaktigheten i regelgivningsarbetet. En samlad webbplats för allt arbete med regelförbättring bör skapas. Kommissionens webbportal för kommissionens arbete med regelförbättring kan tjäna som inspiration.

Svenskt arbete med EU-lagstiftning

12. **Förändra beredningsprocessen med hänsyn till att förutsättningarna i grunden har förändrats via medlemskapet i EU.**

Processen för det svenska arbetet med EU-lagstiftning behöver stärkas så att det svenska inflytandet beträffande förslag till EU-regler ökar och därmed bidrar till att bl.a. företagens förutsättningar och konkurrenskraft bättre tillvaratas. Läs mer om NNRs synpunkter på hur det svenska arbetet med EU-lagstiftning kan förstärkas i vår rapport Rätt underlag för rätt beslut- åtgärder för bättre konsekvensutredningar.⁶

13. **Skapa rutiner för tidiga och återkommande samråd med näringslivet.**

Tidiga och återkommande samråd och dialog med näringslivet bör ske under hela arbetet med EU-lagstiftning från utformningen av EU-lagstiftning till genomförande i svensk rätt. Näringslivet bör också involveras på ett tidigt stadium för att uppmärksamma regeringen på en kommande EU-lagstiftningsprocess där det är viktigt med en tidig påverkan för att se till att utformningen av direktivet eller förordningen görs med hänsyn tagen till regelförenkling och svenska företags förutsättningar.

14. **Gör svenska konsekvensanalyser av förslag till EU-regler.**

För att Sverige ska kunna få ett större inflytande i förhandlingsprocessen i EU och för att svenska positioner kring förslag till EU-lagstiftning verkligen fattas utifrån ett underlag som belyser förslaget effekter för svenska företag, anser NNR att svenska konsekvensanalyser behöver göras av förslag till EU-regler. Regelrådets granskning av EU-konsekvensbedömningar och samrådet med näringslivet kan utgöra input till den svenska konsekvensanalysen.

5 http://www.tillvaxtanalys.se/download/18.201965214d8715afd14f1d7/1432722856994/Rapport_2012_03.pdf

6 <http://nnr.se/wp-content/uploads/Ratt-underlag-for-ratt-beslut.pdf>

15. Tydliggör överimplementering.

För att Sverige ska kunna genomföra EU-lagstiftning i svensk rätt på ett så effektivt sätt som möjligt för svenska företag anser NNR att eventuell överimplementering tydligt måste motiveras och effekterna redovisas i en konsekvensutredning. Vid genomförande av EU-lagstiftning är det därför viktigt att redogöra för hur förslaget förhåller sig till EU-rätten. Konsekvensutredningen bör i dessa fall innehålla en beskrivning av direktivets miniminivå och en bedömning om denna kommer att överskridas. Bedömningen bör ske utifrån de kriterier som NNR (och Regelrådet) tagit fram och beskriver i rapporten "Att tydliggöra gold-plating – ett bättre genomförande av EU-lagstiftning".⁷

NNR anser att överimplementering som huvudregel bör undvikas då det leder till ökade olikheter och minskad transparens om vilka regler som gäller på den inre marknaden.

I det fall ansvariga politiker och tjänstemän av olika anledningar överväger att överskrida miniminivån måste konsekvensutredningen innehålla en motivering till varför, en beskrivning av vilka genomförandeåtgärder som föreslås och en bedömning av vilka effekter detta får för företag.

16. Inrätta ett svenskt forum för diskussion och råd beträffande genomförande av EU-lagstiftning.

Ett forum bör skapas med uppdrag att diskutera och lämna råd till regeringen kring hur en effektiv implementering av EU-lagstiftning i svensk rätt kan ske samt för att lämna förslag på hur redan implementerad lagstiftning kan förenklas. Även felaktig tillämpning av EU-förordningar bör kunna uppmärksammas. Förebild för ett sådant forum finns exempelvis i Danmark.

Ett forum kan dock inte fungera ensamt utan förutsätter förutom ett politiskt åtagande och engagemang även att en process och en politisk mottagarorganisation finns som kan se till att förslagen realiseras. Återkoppling och transparens samt en tidtabell för återkoppling och för genomförande av åtgärder som beslutas är andra viktiga saker som behöver tillses.

Arbetet med förbättring av befintliga regler

Ett kontinuerligt arbete behövs för att se till att befintliga regler fungerar som de ska och är kostnadseffektiva. Detta inte minst med tanke på att många beslut fattas utan tillräckliga underlag/konsekvensutredningar som visar om ett förslag är kostnadseffektivt. I ljuset av att omvärlden förändras är det också viktigt att se till att regelverken är uppdaterade och inte skapar hinder för utveckling.

17. Sätt mål för minskning av regelbördan.

För att skapa ett tryck i arbetet med att förbättra regelverket och minska företagens regelkostnader bör mål för minskning av regelbördan sättas. En tydlig process och riktlinjer bör tas fram för hur målen ska nås, vilket bör inkludera tydliga uppdrag till departement och myndigheter för att nå målet. Utformningen av mål bör omfatta alla regelkostnader och bör tas fram i dialog med näringslivet.

7 http://nnr.se/wp-content/uploads/gold-plating_regelradet_nnr.pdf

18. Skapa en process för att förenkla och förbättra befintliga regler.

Det handlar både om den systematiska utvärdering som anges i punkt fem, sidan tre, men också om att skapa en process för kontinuerligt arbete med regelförbättring. Processen och arbetet måste omfatta såväl departement som myndigheter och kräver ett starkt politiskt åtagande.

Forum behöver skapas för insamling, diskussion och råd beträffande förslag till regelförbättringar/regelförenklingar för näringslivet. Målet med forumet bör vara att åstadkomma förenklingar av regler för näringslivet med hänsyn tagen till syftet med regeln. Arbetet förutsätter en ansvarig politisk mottagningsfunktion och process för att hantera de inkomna regelförbättringsförslagen och forumets rekommendationer. Principen för hantering av förslagen måste vara följ eller förklara, d v s regeringen måste genomföra de förslag till regelförenklingar/förbättringar som inkommit eller offentligt förklara varför de inte avser att göra detta. Viktigt för att skapa trovärdighet och resultat är tydliga tidsplaner, transparens och återkoppling till näringslivet och andra intressenter. Förebilder kan utgöras av det danska Virksomhedsforum och EU-kommissionens rådgivande expertgrupp Refit platform.

Regeltillämpning hos kommuner och länsstyrelser

Företagen är underkastade många olika regelverk, framtagna av många olika självständiga myndigheter som i sin tur tillämpas av kommuner och länsstyrelser. Detta leder till att enhetligheten och effektiviteten inte alltid blir den bästa. Regeringen behöver sätta upp såväl övergripande mål för myndigheternas tillsyns- och tillståndsbete som specifika krav på effektivitet, minskad administrativ börda för företagen, fokusering av resurser där de gör störst nytta och ökad transparens i tillämpningen (Läs mer om detta i NNRs granskningsrapporter av den kommunala regeltillämpningen).⁸ Vid alltför stora skillnader i tillämpning behöver regeringen och föreskrivande myndigheter utvärdera och ha en beredskap för att vidta åtgärder som motverkar problemen.

19. Utöka arbetet med samsyn mellan myndigheter för att minska skillnader i tillämpningen av nationella regelverk.

Ett samsynsarbete bör utgå från idén att två handläggare inom samma myndighet måste motverka skillnader i tillämpningen genom att diskutera och jämföra uppfattningar i konkreta ärenden. Denna myndighetsinterna process måste kunna utvidgas över myndighetsgränser och regiongränser för att uppnå en större samsyn och minskade skillnader.

Digitaliseringen måste användas för att skapa transparens och effektivitet i myndigheternas tillämpning av regelverken. Med offentlighet för avidentifierade myndighetsbeslut kan företagen ifrågasätta skillnader och de mest effektiva myndigheterna tjäna som goda exempel. Vidare behöver myndigheternas arbete effektiviseras genom att företagen kan följa sina ärendens handläggning via internet. Utnyttja möjligheterna med digitala beslutsstöd vid myndighetsutövning som gör exempelvis rättsfall och tillämpningsföreskrifter lättillgängliga.

8 <http://kommungranskning.se/#rapporter>

20. Hög myndigheternas servicenivå och inför garantier för detta.

Lokala och regionala myndigheter bör ha en hög ambitionsnivå när det gäller både specifik ärenderådgivning och allmän vägledande rådgivning. En väg in till kommunen (företagslots) är ett bra sätt att möta företagets behov av allmän vägledande rådgivning. "Smarta formulär" som indikerar när uppgifter saknas är ett exempel på sätt att höja servicenivån och utnyttja digitaliseringens möjligheter. Myndighetsutövning behöver ske med så kort handläggningstid som möjligt och behöver underkastas ett garantiåtagande från myndigheternas sida. Garantiåtagandet behöver vara förenat med en påföljd om det inte uppfylls.

21. Tillsynen bör vara proportionell och riskstyrd.

Tillsynen bör fokusera på de verksamheter där det finns förhöjd risk för olämplig hantering och/eller där det finns förhöjd risk för allvarliga följder vid olämplig hantering. Exempelvis bör tredjepartscertifiering och en god historik spela in i riskbedömningen. Vid resursbrist är ett av rättviseskäl slumpstyrt urval mindre lämpligt. Resursinsatsen vid tillsynen och tillsynsfrekvensen bör vara proportionell mot risken i verksamheten.

Myndigheterna bör samordna sin tillsynsverksamhet på olika tillsynsområden för att underlätta riskbedömningar. Vid god ordning i en verksamhet på ett tillsynsområde bör det finnas presumtion om god ordning i verksamheten även på andra tillsynsområden. Myndigheterna bör agera ögon och öron för varandra för att underlätta riskbedömningarna.

22. Fokusera tillsynen på att maximera efterlevnaden, inte att hitta och bestraffa fel.

Myndigheterna behöver vara medvetna om att tillsynen har en begränsad effekt på måluppfyllelsen. Därför bör tillsynspersonalen prioritera en attityd som inspirerar verksamheterna att kunna och vilja göra rätt.

23. Skapa transparens och tydlig motprestation i avgiftsstrukturen.

Tydliga krav behöver ställas på att lokala och regionala myndigheter redovisar ekonomiska fakta och annan statistik över sin tillsynsverksamhet. Redovisningen behöver innehålla utfall och planer för tillsynens ekonomi och vara öppen, tydlig, fullständig och tidig.

Avgifter som finansierar myndighetsutövning bör vara tydligt kopplade till motprestationen, d.v.s. den faktiskt nedlagda arbetstiden och bör faktureras i efterhand. Efterhandsdebitering har en naturlig logik för en företagare och undviker den förtroendeförlust som ofta uppstår vid schabloniserad förhandsdebitering som även kan liknas vid ett abonnemangsavtal med varierande eller bortfallande motprestation.

24. Kommuner och Länsstyrelser bör löpande utvärdera vilka effekter deras tillämpning av regelverken får för allmänheten och för företagen.

Utvärderingen bör mäta måluppfyllelsen, d v s förbättrad trygghet för allmänheten genom exempelvis färre fall av matförgiftning, inte antalet tillsynsbesök eller antalet anmärkningar. För övergripande systematisk utvärdering av regelverk, se punkt fem, sidan tre.

Uppgiftslämnande

Företagen i Sverige lämnar till följd av olika regelverk en stor mängd uppgifter till olika myndigheter och det är därför viktigt med ett systematiskt arbete för att hålla ned kostnaderna för berörda företag.

25. Förbättra de legala förutsättningarna för att kunna vidareutnyttja data och information mellan myndigheter som företag lämnar.

I Sverige har frågan om ett s k uppgiftskravsregister varit föremål för utredning såväl år 1998 som år 2013. Det kan konstateras att vid båda dessa tillfällen har inte utredningarna haft mandatet att kunna lösa upp de sekretessproblem som följer av olika s k registerförfattningar. NNR finner att åtgärder måste vidtas som verkligen löser denna fråga eftersom det inte minst hindrar den digitalisering som behöver ske av tjänster inom offentlig sektor.

26. Regeringen måste på ett bättre sätt styra statistikansvariga myndigheter för att ta tillvara kunskapen om t ex metoder och för att sprida ny teknik när det gäller verktyg för insamling av företagsdata.

Dagens system med självständiga myndigheter som var och en är ansvariga för att publicera statistik inom områden medför att flera myndigheter kan spendera medel på att ta fram IT-lösningar för samma fråga. Myndigheterna själva har få incitament att lära av varandra och i förlängningen uppstår kostnader för såväl uppgiftslämnare som staten.

Konkreta reformer

27. Omhänderta och inför de konkreta förslag som NNRs medlemmar tagit fram för att förbättra företagsklimatet i Sverige.

NNR har tillsammans med sina medlemmar tagit fram ett stort antal förslag som täcker en stor mängd regelverk och ett flertal olika aspekter som på olika sätt hindrar eller medför kostnader för berörda företag⁹. Dessa förslag redovisas i avsnitt fyra, sidan 23, i denna rapport.

9 Näringslivets förslag till regelförbättringar i Sverige 2018-2022 <http://nnr.se/wp-content/uploads/Naringslivets-forslag-till-regelforbattringar-i-sverige-2018-2022.pdf>

NNRs SKOP-undersökning år 2018

Population

Svenska privata företag i alla näringsgrenar med minst en anställd person.

Urval

Ett icke-proportionellt stratifierat urval gjordes ur företagsregister. Urvalet stratifierades i sex strata, 1-4, 5-9, 10-19, 20-49, 50-99 samt 100 eller fler anställda. Urvalet bestod av företag inom samtliga näringsgrenar utom offentlig förvaltning, försvar, obligatorisk socialförsäkring eller näringsgren okänd. I varje företag intervjuades företagsledaren.

Datainsamlingsmetod

Undersökningen genomfördes per telefon. Alla intervjuer gjordes från SKOPs intervjucentral i Stockholm.

Telefonintervjuerna gjordes mellan den 15 januari och 6 februari 2018.

Svarsfrekvens och bortfall

Det av SKOP använda urvalsförfarandet innebär att ett namngivet företag och en bestämd befattningshavare har valts.

Totalt hade SKOP kontakt med 822 företagare/företagsledare av vilka 604 svarade på undersökningens frågor. Det ger en svarsprocent om 74 procent. Bortfallet uppgick till 26 procent och består av företagare/företagsledare som inte ville medverka i undersökningen.

Viktning

Resultaten är representativa för svenska privata företag med minst en anställd. I resultatredovisningen har urvalets olika strata givits den vikt som motsvarar deras andel av alla svenska privata företag.

Fråga 1. Enklare eller krångligare relativt året innan

SKOP frågade, "Upplever du att det har blivit enklare eller krångligare för dig och ditt företag att följa statliga regler jämfört med för ett år sedan?"

2 procent enklare – 29 procent krångligare

Det är betydligt fler företagare/företagsledare (29 procent) som upplever att det har blivit krångligare än som anser att det blivit enklare (2 procent) att följa de statliga reglerna jämfört med för ett år sedan; Diagram 1.

SKOP har ställt samma fråga flera gånger sedan år 2009. En jämförelse med SKOPs tidigare undersökningar visar att det under de senaste åren har skett en ökning av den andel företagare/företagsledare som anser att det har blivit krångligare att följa de statliga reglerna. Den andel som anser att det blivit krångligare har ökat från 15 procent i mars/april 2014 till 29 procent 2018.

Parallellt finns det från november 2011 en trend som utvisar att successivt färre företagare/företagsledare upplever att det blivit enklare att följa de statliga reglerna. Det är något större andel av de större än av de mindre företagen som anser att det har blivit krångligare att följa statliga regler.

Upplever du att det har blivit enklare eller krångligare för dig och ditt företag att följa statliga regler jämfört med för ett år sedan?

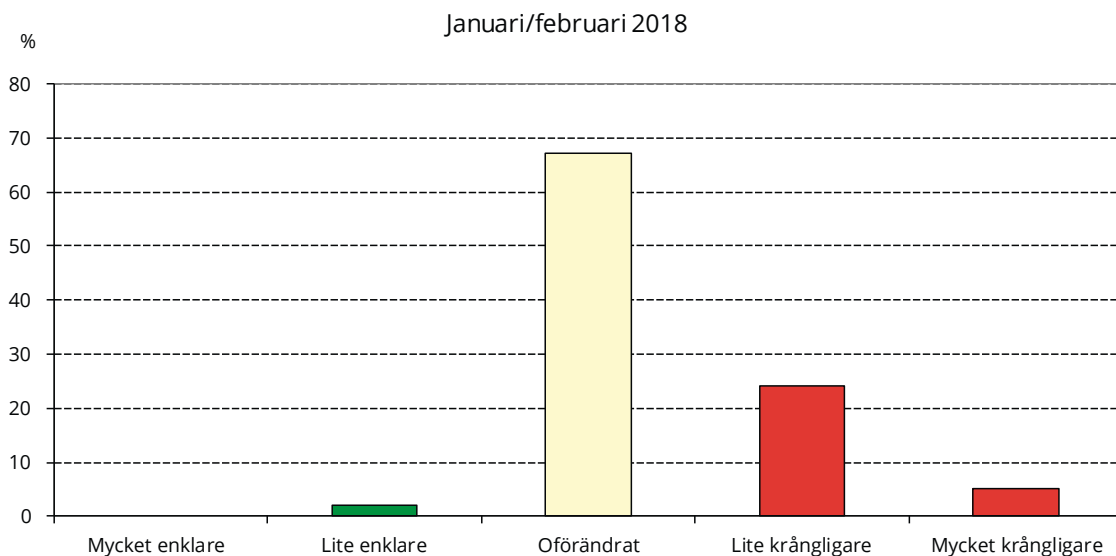

Diagram 1

Upplever du att det har blivit enklare eller krångligare för dig och ditt företag att följa statliga regler jämfört med för ett år sedan?

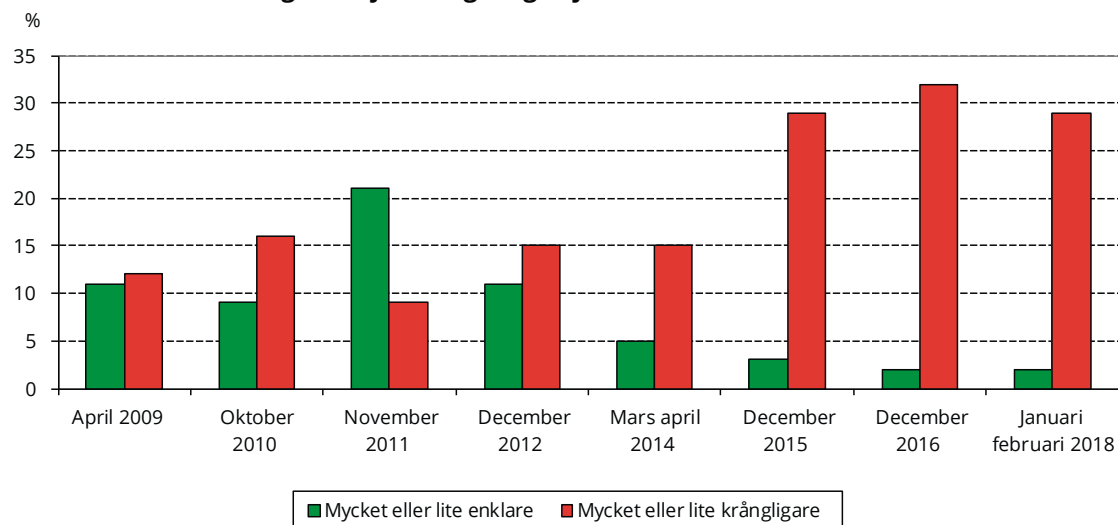

Diagram 2

Upplever du att det har blivit enklare eller krångligare för dig och ditt företag att följa statliga regler jämfört med för ett år sedan?

Januari/februari 2018

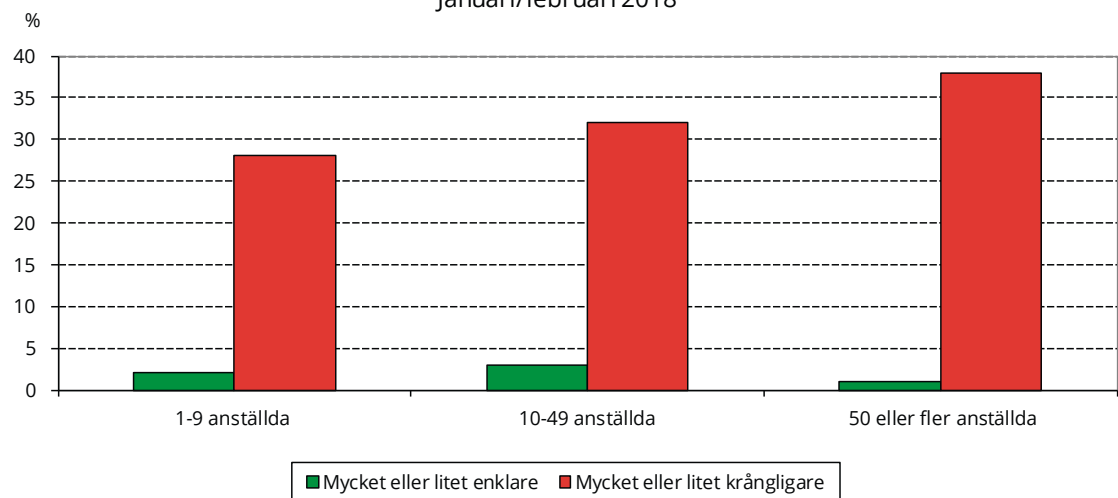

Diagram 3

NNR kan mot bakgrund av denna fråga notera att utvecklingen går åt fel håll. Det finns alltid osäkerheter kopplat till surveyundersökningar men det kan i detta sammanhang inte vara förklaringen eftersom tidserien visar på en tydlig trend och som påbörjades fr o m år 2015. Denna utveckling visar på behovet av andra arbetssätt och andra politiska prioriteringar för att kunna bryta en trend som går i fel riktning.

Fråga 2. Största hindren för tillväxt till följd av olika regelverk

Intervjuarna läste upp sju slags regelområden och frågade,

- Vilket regelområde utgör, enligt din uppfattning, det största hindret för att ditt företag skall kunna växa?
- Vilket regelområde utgör det näst största hindret för att ditt företag skall kunna växa?
- Vilket regelområde utgör det tredje största hindret för att ditt företag skall kunna växa?

På första plats: Skatte- och momsreglerna

Skatte- och momsreglerna upplevs vara det allvarligaste regelhindret för att företagen skall kunna växa. Vart fjärde företag (24 procent) anser att skatte- och momsreglerna är det största hindret. Det är 40 procent som anser att de reglerna är det största, näst största eller tredje största hindret; Diagram 4.

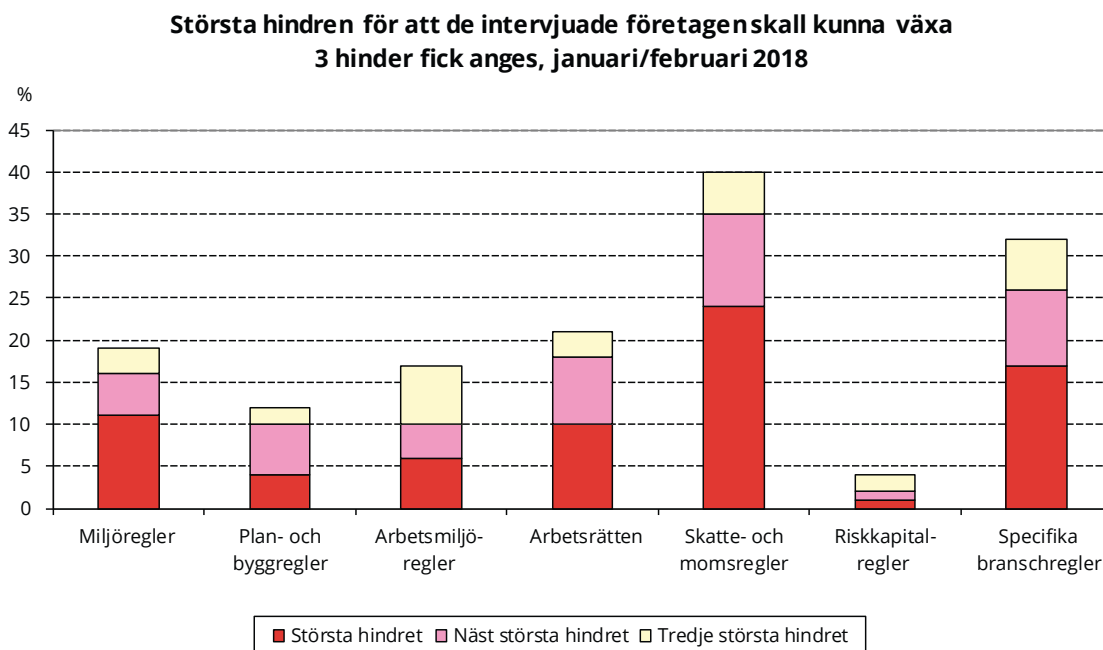

Diagram 4

På andra plats: Specifika branschregler

Ett av tre företag (32 procent) anser att speciella branschregler är det regelområde som utgör det största, näst största eller tredje största hindret för tillväxt, 17 procent svarar att branschreglerna är det största hindret; Diagram 4.

På tredje plats: Arbetsrätten

Arbetsrätten kommer på tredje plats bland tillväxthindren, 21 procent anser att arbetsrätten är det största, näst största eller tredje största hindret, 10 procent svarar att den är det största hindret; Diagram 4.

Miljöregler

Det är 20 procent som anser att miljöregler är ett regelområde som utgör ett av de tre största tillväxthindren, 11 procent svarar att miljöreglerna är det största hindret.

Arbetsmiljöreglerna

Ett av sex företag (17 procent) anser att arbetsmiljöregler är ett av de tre största tillväxthindren, 6 procent svarar att arbetsmiljöreglerna är det största hindret.

Plan- och byggregler

Ett av tio företag (11 procent) anser att plan- och byggregler är bland de tre regelområden som medför störst hinder för tillväxt, 4 procent anser att de är det största hindret.

Risikkapitalregler

Det är 4 procent som svarar att risikkapitalreglerna är bland de tre största hindren, 1 procent anser att risikkapitalreglerna är det största hindret.

Skatte- och momsreglerna största hindret

Skatte- och momsreglerna har alla år setts som det värsta tillväxthindret. De ligger stadigt på första plats, men på grund av konkurrens från andra tillväxthinder är det i år färre än tidigare som anser att skatte- och momsreglerna är största tillväxthinder.

Jämfört med tidigare år är det nu också färre som anser att arbetsrätten är det största tillväxthindret.

Det är nu fler än tidigare som anser att specifika branschregler och miljöregler är de största tillväxthindren; Diagram 5.

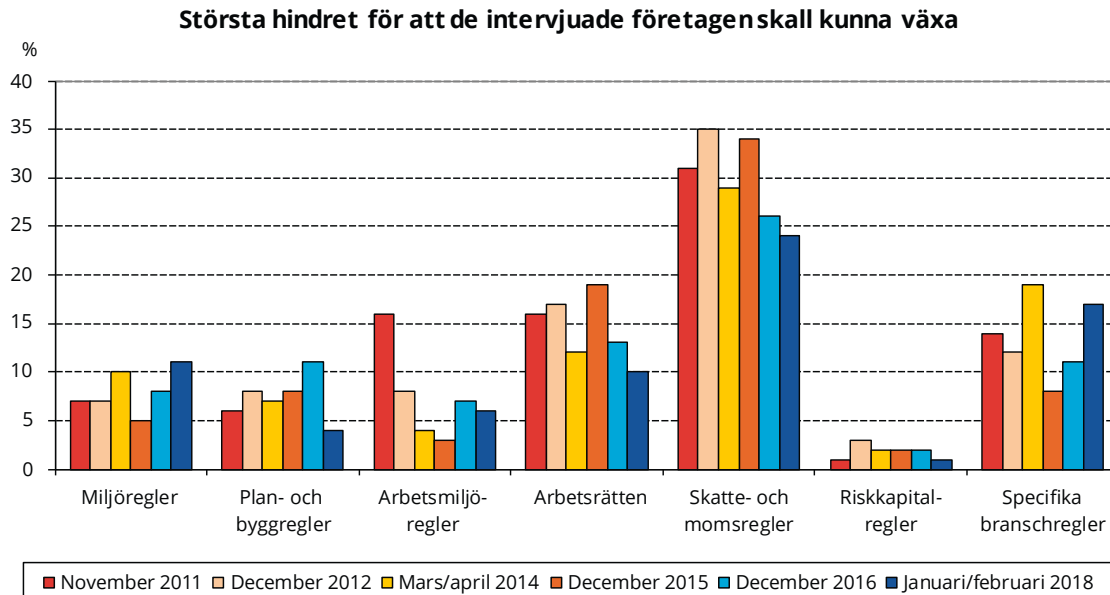

Diagram 5

Skillnader mellan stora och små företag

Bland de minsta företagen med 1-9 anställda är det liksom tidigare år skatte- och momsreglerna som upplevs som mest besvärliga, 25 procent av de minsta företagen anser att de reglerna är det största tillväxthindret. Skatte- och momsreglerna får lägre prioritet av de företag som har tio eller fler anställda; Diagram 6.

Största hindret för att de intervjuade företagen skall kunna växa

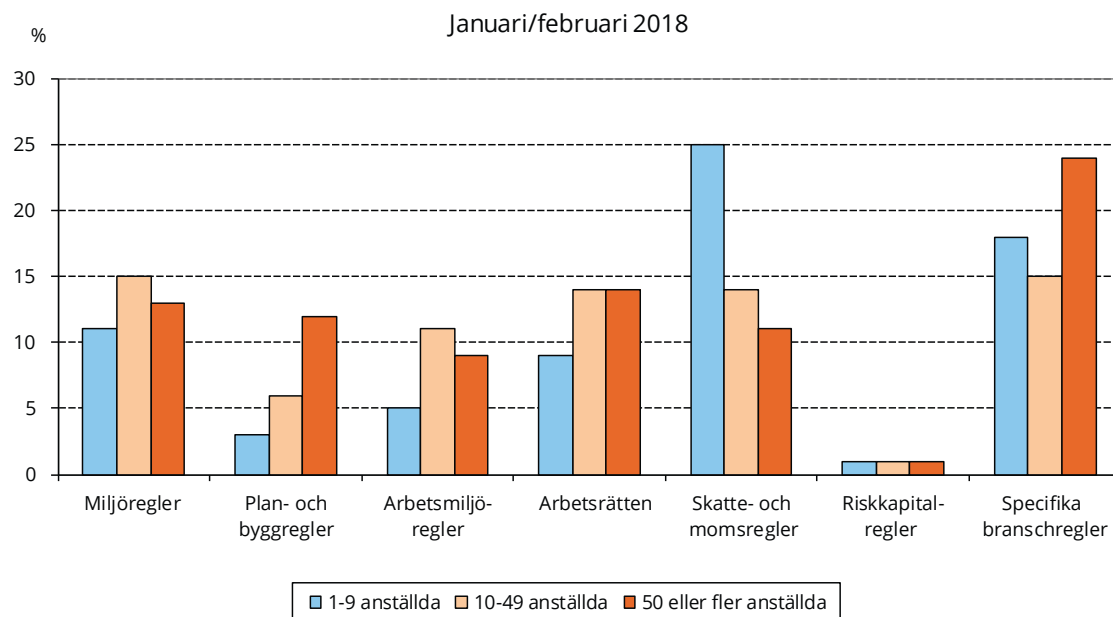

Diagram 6

För företag med minst 50 anställda är det specifika branschregler som upplevs som det största tillväxthindret.

Redovisningen av ovanstående fråga visar att på en behovet av ett brett och ett systematiskt arbete med tanke på att det finns ett behov av reformer på såväl generella områden som t ex skatteområdet som är specifika för enskilda branscher.

Fråga 3. Förbättrade regelverk och expansion

SKOP frågade, "Om olika regelverk som berör ditt företags verksamhet ändras så att kostnader och risker minskar väsentligt. Skulle det innebära utökade förutsättningar för företagets expansion?"

En tydlig majoritet av företagarna/företagsledarna (55 procent) anser att antalet anställda och/eller försäljningen kan öka med regelförändringar som minskar kostnader och risker.

Drygt två av fem företag (43 procent) skulle med sådana regelförändringar få förutsättningar att öka både antalet anställda och försäljningen. Ytterligare ett antal företag anser att det skulle förbättra förutsättningarna för fler anställda (5 procent) eller för ökad försäljning (7 procent).

Det är främst företag med minst 50 anställda som upplever att förutsättningarna för expansion skulle öka om olika regelverk förändrades så att kostnader och risker minskade.

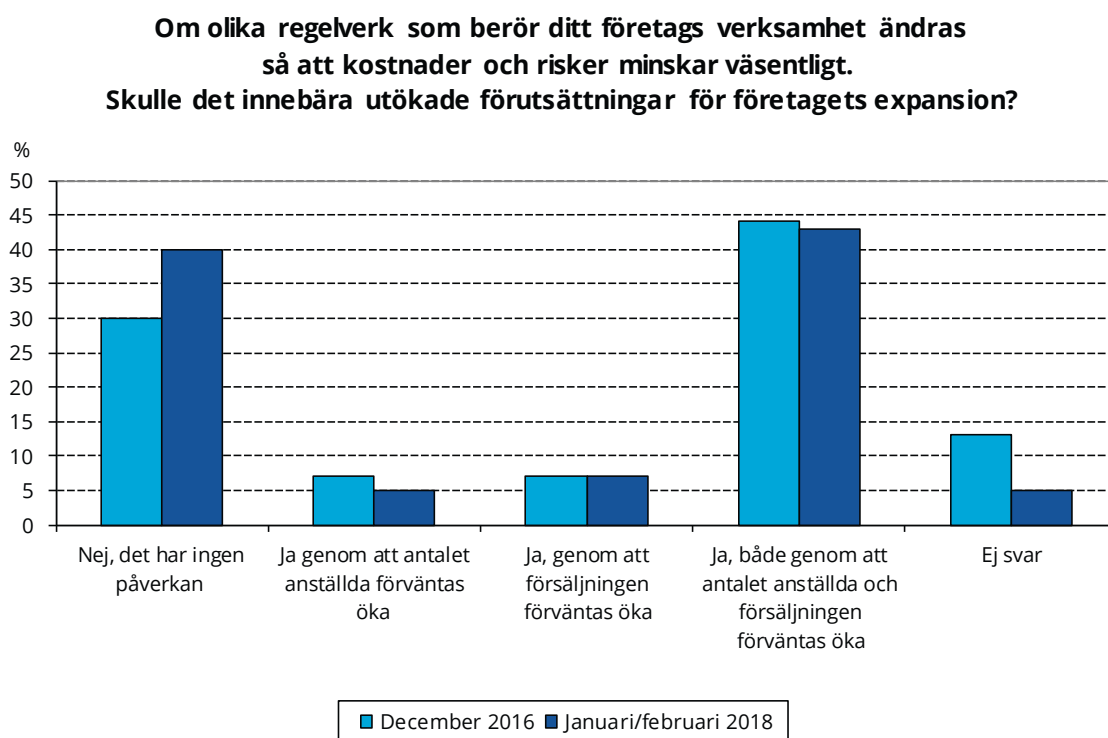

Diagram 7

**Om olika regelverk som berör ditt företags verksamhet ändras
så att kostnader och risker minskar väsentligt.
Skulle det innebära utökade förutsättningar för företagets expansion?**

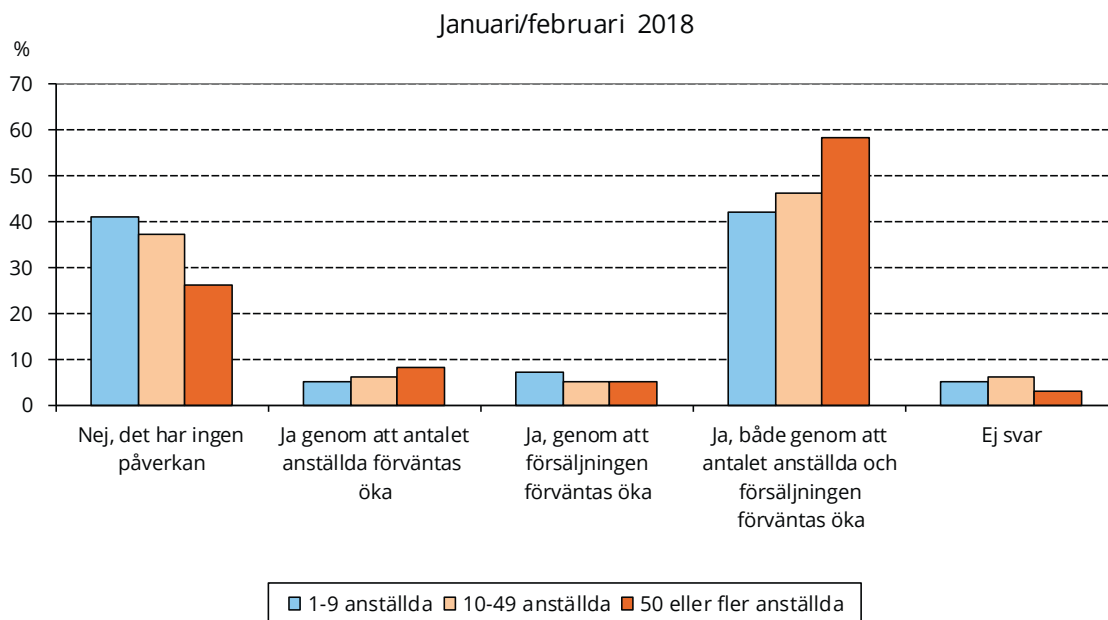

Diagram 8

Det kan således noteras att det för majoriteten av företag finns en stor potential med att förändra och reformera olika regelverk. Givet att potentialen omhändertas på rätt sätt med olika åtgärder borde det skapa bättre förutsättningar för tillväxt med fler växande företag.

Fråga 4. Påståenden om regelverken

Företagarna och företagsledarna ombads att ta ställning till sex påståenden om hur regler påverkar företagets verksamhet. Påståendena handlade om olika typer av effekter som uppstår för företagen.

I vilken utsträckning instämmer du i följande när det gäller ditt företag?

Januari/februari 2018

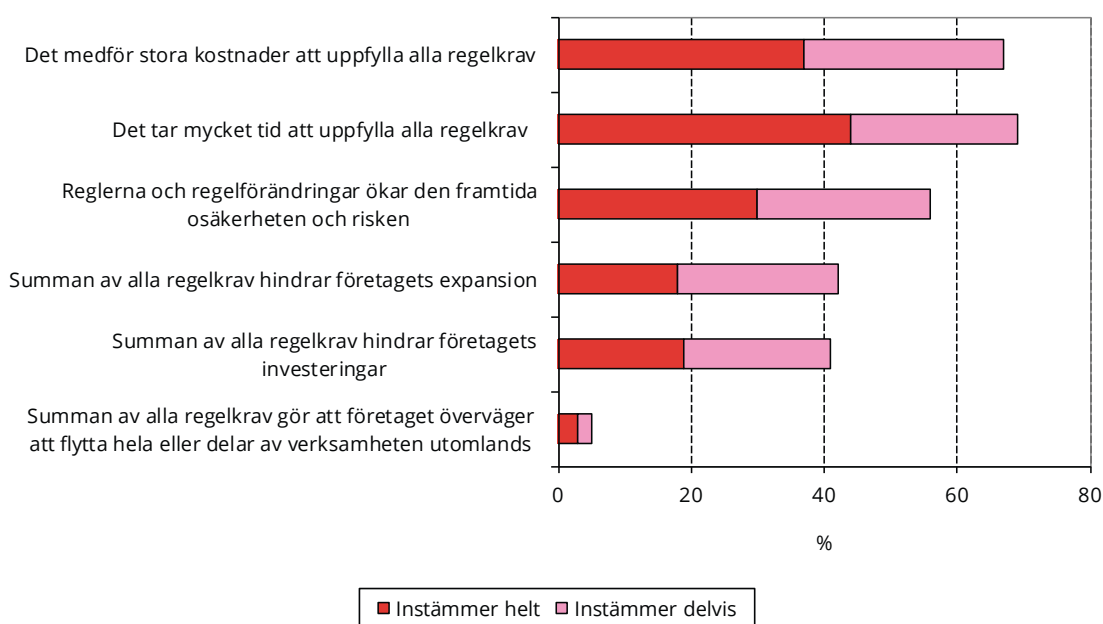

Diagram 9

Tar mycket tid att uppfylla regelkrav

En stor majoritet (69 procent) instämmer helt eller delvis i påståendet att det tar mycket tid att uppfylla alla regelkrav, 44 procent instämmer helt. Det finns ett samband mellan företagsstorlek och instämmande; företag med minst 10 anställda anser i större utsträckning än de minsta att det tar mycket tid att uppfylla regelkraven.

Stora kostnader att uppfylla regelkrav

En mycket stor majoritet (67 procent) instämmer också helt eller delvis i påståendet att det medför stora kostnader att uppfylla alla regelkrav, 37 procent instämmer helt; Diagram 9. Även för detta påstående finns det ett samband mellan företagsstorlek och instämmande sådant att företag med minst 10 anställda instämmer i större utsträckning än de minsta.

Regler och regelförändringar ökar osäkerhet och risk

Det är 56 procent som helt eller delvis instämmer i påståendet att reglerna och regelförändringar ökar den framtida osäkerheten och risken, 30 procent instämmer helt.

Regelkrav hindrar företagets expansion

Många (42 procent) instämmer helt eller delvis i påståendet att summan av alla regelkrav hindrar företagets expansion, 18 procent instämmer helt.

Regelkrav hindrar företagets investeringar

Av företagarna och företagsledarna är det 41 procent som helt eller delvis instämmer i påståendet att summan av alla regelkrav hindrar företagets investeringar, 19 procent instämmer helt; Diagram 9.

Fem procent överväger att flytta utomlands

Det är fem procent som instämmer helt eller delvis i påståendet att summan av alla regelkrav gör att företaget överväger att flytta hela eller delar av verksamheten utomlands, tre procent instämmer helt; Diagram 9.

Fråga 5. Förtroendet för regeringens regelarbete

SKOP frågade, "Vilket förtroende har du i egenskap av företagare för regeringens arbete med att förbättra olika regelverk som berör företag och företagande?".

74 procent: inget eller bara litet förtroende

En av tre företagare och företagsledare (31 procent) har inget förtroende alls för regeringens arbete med att förbättra regelverken; Diagram 10. Ytterligare två av fem (43 procent) har bara litet förtroende. Totalt är det en mycket stor majoritet (74 procent) som har inget eller bara litet förtroende.

18 procent hyser mycket eller ganska stort förtroende

Knappt var femte företagare och företagsledare (18 procent) hyser mycket eller ganska stort förtroende för regeringen när det gäller att förbättra olika regelverk, 3 procent svarar mycket stort.

Oberoende av företagsstorlek är förtroendet lågt. Det är 18 procent av de minsta företagen som hyser mycket eller ganska stort förtroende för arbetet med att förbättra regelverken. Det är ungefär lika stor andel (20 procent) av företagen med minst 50 anställda som hyser mycket eller ganska stort förtroende.

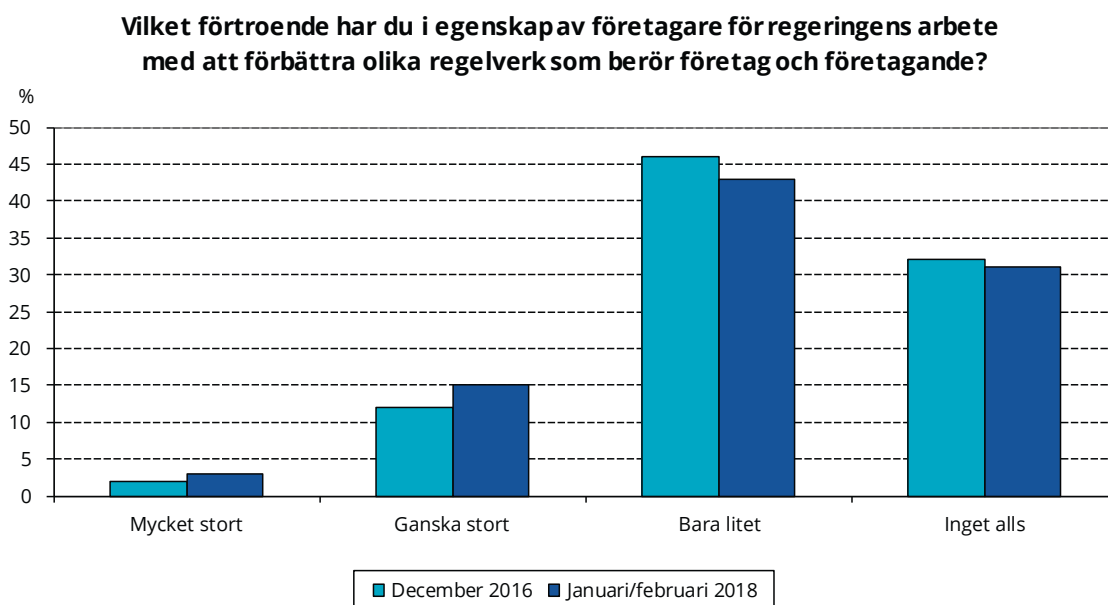

Diagram 10

Det kan tyckas att en fråga av aktuellt slag inte kan tillmätas någon betydelse men NNR tror att frågan måste ses i den kontext som förmedlas via övriga frågor. Frågan är således en tydlig indikator på att tillfrågade förslag inte ser några konkreta resultat av det arbete som regeringen bedriver. Den aktiva näringspolitiken som nuvarande majoritet gick till val på är inget som företagen kan se effekter av i sin vardag.

Sammanfattande kommentarer på SKOP-undersökningen år 2018

Små förändringar upp och ned kan noteras i årets undersökning men en viktig slutsats är att nivåerna i svaren snarare konfirmeras av årets undersökning och tidigare trender bekräfts därmed.

Det är betydligt fler företagare/företagsledare (29 procent) som upplever att det har blivit krångligare än som anser att det blivit enklare (2 procent) att följa de statliga reglerna jämfört med för ett år sedan. Årets undersökning förstärker den trend som kan konstateras påbörjats år 2014 med att fler företag upplever att det blir krångligare över tid.

SKOP har ställt samma frågor flera gånger sedan år 2009. En jämförelse med SKOPs tidigare undersökningar visar att det under de senaste åren har skett en ökning av den andel företagare/företagsledare som anser att det har blivit krångligare att följa de statliga reglerna.

Den andel som anser att det blivit krångligare har ökat från 15 procent i mars/april 2014 till 29 procent år 2018. Det kan således konstateras att det är ökning som är bestående. Parallellt finns det från november 2011 en trend som utvisar att successivt färre företagare/företagsledare upplever att det blivit enklare att följa de statliga reglerna.

En relevant fråga är således vad förändringen i uppfattning över tid beror på? Det är dock som vid all form av analys av tidserier mycket svårt att uttala om vad förändringen beror på. Detta kräver en betydligt mer komplex undersökningsmetodik med en mängd kontroll- och uppföljningsfrågor som vi inte har möjlighet att genomföra. NNR finner samtidigt att det är föga meningsfullt att söka efter enskilda förklaringar för en komplex och bred problembild som detta utgör och som i grunden snarare kräver ett helt batteri av andra åtgärder enligt vad vi lyfter fram i rapporten i avsnitt två.

När det gäller enskilda områden är skatte- och momsreglerna som upplevs vara det allvarligaste regelhindret för att företagen skall kunna växa. Vart fjärde företag (24 procent) anser att skatte- och momsreglerna är det största hindret. Det är 40 procent som anser att de reglerna är det största, näst största eller tredje största hindret. Ett av tre företag (32 procent) anser att speciella branschregler är det regelområde som utgör det största, näst största eller tredje största hindret för tillväxt, 17 procent svarar att branschreglerna är det största hindret.

Arbetsrätten kommer på tredje plats bland tillväxthindren, 21 procent anser att arbetsrätten är det största, näst största eller tredje största hindret, 10 procent svarar att den är det största hindret.

En av tre företagare och företagsledare (31 procent) har inget förtroende alls för regeringens arbete med att förbättra regelverken. Ytterligare två av fem (43 procent) har bara litet förtroende. Totalt är det en mycket stor majoritet (74 procent) som har inget eller bara litet förtroende.

Lärdomar som bör dras är att kommande regering måste arbeta med en betydligt torre systematik som inkluderar både en bredd och ett djup med olika reformer med tanke på att problembilden är så vid till sin karaktär.

Länk- och källförteckning

Tillväxtanalys rapport 2012, **Beräkningsstöd för konsekvensutredningar i samband med regelgivning**

http://www.tillvaxtanalys.se/download/18.201965214d8715afd14f1d7/1432722856994/Rap%20port_2012_03.pdf

NNRs och Regelrådets rapport 2012, **Att tydliggöra gold-plating** – Ett bättre genomförande av EU-lagstiftning

http://nnr.se/wp-content/uploads/gold-plating_regelradet_nnr.pdf

NNRs rapport 2016, **Systematisk utvärdering** – Politiskt ansvarskrävande för effektivare regler

http://nnr.se/wp-content/uploads/Systematisk_utvardering-Politiskt_ansvarstagande_for_effektiva_regler.pdf

NNRs rapporter 2016, **Regeltillämpning på kommunal nivå**

<http://kommungranskning.se/#rapporter>

NNRs rapport 2017, **Rätt underlag för rätt beslut** – Åtgärder för bättre konsekvensutredningar

<http://nnr.se/wp-content/uploads/Ratt-underlag-for-ratt-beslut.pdf>

NNRs rapport 2017, **Näringslivets förslag till regelförbättringar i Sverige 2018-2022**

<http://nnr.se/wp-content/uploads/Naringslivets-forslag-till-regelforbattringar-i-sverige-2018-2022.pdf>

Tillväxtverkets rapport 2017, **Företagens villkor och verklighet**

<https://tillvaxtverket.se/download/18.6c7cba4d15e847bac579ed56/1506430418387/F%C3%B6retagens%20villkor%20och%20verklighet.pdf>

Konkreta förslag från NNRs medlemmar

Förslagen nedan är hämtade från NNRs rapport "Näringslivets förslag till regelförbättringar i Sverige 2018-2022".¹⁰

Skatt

1. Gör kravet på personalliggare i byggverksamhet till ett renodlat arbetsgivaransvar
2. Skatterättsligt företrädaransvar
3. Höjd schablon för anskaffningsvärdet av långa innehav vid kapitalvinstbeskattning
4. Sänkt kapitalskatt
5. Slopas fyraprocentsspärr i 3:12-reglerna
6. Förenklad schablonregel och borttagen trädaregel för fåmansföretagare
7. Slopas den skattemässiga diskrimineringen av generationsskiften mellan närstående
8. Inför energiskattebefrielse på 100 procent för elektriskt drivna bussar
9. Avskaffa skatten på försäkringar för bussar i yrkesmässig trafik
10. Undantag från trängselskatter och infrastrukturavgifter för bussar under 14 ton
11. Avdragsreglerna för personalkostnader såsom t.ex. friskvård ska vara samma oavsett företagsform
12. Avskaffa kraven på personalliggare och certifierat kassaregister
13. Tillåt kvartalsrapportering av alla företags skatter
14. Förbättra effektiviteten i den arbetskraftövervakning som hanteras genom personalliggare
15. Förenklingar i SINK-beskattningen
16. Elskatt för tillverkande företag

Mervärdesskatt

16. Begär undantag från momsdirektivet så att alla företag kan deklarera årsmoms per den 12 maj
18. Höjd omsättningsgräns för skattskyldighet för moms
19. Inför rak kontantmetod vid momsredovisning, tillämplig för alla transaktioner
20. Möjliggör för momsfria företag och aktörer att hyra momsade lokaler
21. Införande av schablon för momsavdrag för personbilar
22. Slopas avdragsförbudet för stadigvarande bostad

Redovisning

23. Underlätta möjligheterna att förvara räkenskapsinformation utanför Sverige
24. Införande av möjlighet att direkt föra över räkenskapsinformation till elektronisk form
25. Separata regler för årsbokslut i bokföringslagen

Bolagsrätt

26. Slopas revisionsplikt fullt ut i enlighet med EU-lagstiftningen
27. Alternativt organisationsnummer för enskild firma

10 <http://nnr.se/wp-content/uploads/Naringslivets-forslag-till-regelforbattringar-i-sverige-2018-2022.pdf>

Finansmarknad

- 28. Undantag från konsumentskyddsreglerna för specialfonder som bara marknadsförs till professionella investerare
- 29. Införande av nya reglerade fondformer i Sverige
- 30. Avskaffad femårsregel för värdering av privatbostad
- 31. Färre utfärdare av identitetshandlingar
- 32. Förenkla öppnande av konto via telefonbanken
- 33. Inför möjlighet att delegera beslut avseende tjänster till jävskretsen
- 34. Jämställ möjligheterna för ISK-kunder och depåkunder att delta i alla emissioner
- 35. Behov av tydliggörande av agentrollen

Arbetsrätt

- 36. Införande av en proportionalitetsprincip för stridsåtgärder på arbetsmarknaden
- 37. Avskaffa reglerna om varsel vid driftsinskränkning
- 38. Utnyttja möjligheterna till avvikelser i EUs arbetstidsdirektiv fullt ut
- 39. Förändrade turordningsregler så att kompetens ges en mer framträdande roll
- 40. Reformerade möjligheter att ogiltigförklara uppsägningar p.g.a. personliga skäl
- 41. Utökade möjligheter för företag att göra undantag inom turordningsreglerna i LAS

Socialförsäkringar

- 42. Samma karenstid för den som betalar egenavgift som för den som har anställning

Arbetsmiljö

- 43. Undantag från kravet på byggarbetsmiljösamordnare vid mindre arbeten
- 44. Förtydligande av arbetsgivarens arbetsmiljöansvar och arbetstagares ansvar gällande personlig skyddsutrustning
- 45. Flexibla regler för kraven på utblick

Miljö

- 46. Förenklad miljöprovning utan tillväxthinder för lantbruksföretag
- 47. Inför begreppet miljöpåverkande verksamhet för lantbruksföretag i Miljöbalken
- 48. Effektivare regelverk beträffande sanering av verksamheter som orsakar miljöskador
- 49. Effektivare tillståndsprocess för ansökningar enligt 19 och 22 kap Miljöbalken
- 50. Begränsa problemet med bilmålvakter och svartskrotning
- 51. Utvidgad rätt att ta felparkerade fordon på privat mark i anspråk för fordringar på skatt och avgift
- 52. Förläng tidsgränsen för skattedeklaration avseende kemikalieskatt

Energi

- 53. Förenkla reglerna för energideklARATIONER och avskaffa kravet på tredjepartskontroll
- 54. Förändrad definition av stora företag vid energikartläggning
- 55. Undvik dubbelreglering genom energikartläggning och energideklARATION

Transport

- 56. Förenkla för drönare och drönartjänster
- 57. Flexiblere tillämpning av regler för kör- och vilotider
- 58. Förlängd tid för tömning av förarkort och digitala skrivare
- 59. Avveckla pumplagen och låt marknadskrafterna styra tillhandahållandet av förnybart drivmedel

Byggregler

- 60. Färre riksintressen
- 61. Minska samrådsretsen i PBL och därmed hyresgästorganisationers rätt att överklaga nya bostäder
- 62. Minskat strandskydd vid bostadsbyggande
- 63. Återinförda kontrollkrav med oberoende besiktning vid nybyggnad av cisterner
- 64. Underlätta medborgardriven stadsutveckling genom en-väg-in till kommunen

Vård och omsorg

- 65. Förbättrad konkurrensneutralitet mellan privata och offentliga aktörer i vård och omsorg
- 66. Lika tillståndsplikt inom socialtjänstlagen, oavsett regiform

Migration

- 67. Förenkla reglerna för arbetskraftinvandring
- 68. Utökade möjligheter att utfärda talangvisum

Besöksnäringen

- 69. Upphäv lagen om hotell- och pensionatrörelse
- 70. Avskaffa danstillståndet

Digitalisering

- 71. Öppna upp tillgången till geodata och andra offentliga datakällor

Myndighetsutövning

- 72. Tidskrav vid ärendehantering

Näringslivets Regelnämnds NNR medlemmar

Almega
Fastighetsägarna Sverige
Finansbolagens Förening
Fondbolagens Förening
Företagarna
Lantbrukarnas Riksförbund
Småföretagarnas Riksförbund
Stockholms Handelskammare
SVCA
Svensk Handel
Svensk Industriförening
Svenska Bankföreningen
Svenska Fondhandlareföreningen
Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet
Svenskt Näringsliv
Transportföretagen
Visita

Näringslivets Regelnämnd NNR

Näringslivets Regelnämnd bildades år 1982 och är en oberoende, politiskt obunden ideell förening helt finansierad av sina medlemmar. Bland medlemmarna finns 17 svenska näringslivsorganisationer och branschförbund som tillsammans representerar drygt 300 000 företag. Det betyder att NNR talar för alla aktiva företag i Sverige som har en anställd eller fler, i alla branscher och av alla storlekar. NNRs uppgift är att förespråka och verka för effektivare och mindre kostsamma regler samt en minskning av företagens uppgiftslämnande i Sverige och EU. NNR samordnar näringslivets granskning av konsekvensanalyser av förslag till nya eller ändrade regler samt koordinerar näringslivets regelförbättringsarbete på nationell- och EU-nivå. Detta fokuserade verksamhetsområde gör att NNR är unikt bland näringslivsorganisationer i Europa. Mer information om NNR finns på www.nnr.se.